

ЦИЈЕНА:

За Црну Гору на годину 8 перпера, на по године 4 перпера
За Аустро-Угарску Босну и Херцеговину на годину 12 перпера на по године 6 перпера.
За све остале земље годишње 20 франака у злату, на по године 10 франака у злату.

Претплата се прима само у годишњим и полугод. роковима.
Поједини број 20 пара за Црну Гору, — за Иностранство 25. пр.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Власник: Државна Штампарија

Изази суботом

Одговорни уредник: Д-р Нео Јовић

Претплата се прима поштом уз помоћ администрације „Глас Црногорца“ на Цетиње, а коме је парична, т. Везу Рамадановићу, и. д. агенту у Котор. Дописи се шаљу Уредништву. Уколико се не враћају. Огласи се шаљу администрацији и плаћају се: за сваку ријеч или број од пет цифара за четит слова по 4 пара за први пут, а за сваки даљи пут по 2 пара, а за виших слова сразмјерно више.

СЛУЖБЕНИ ДИО

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Председника Нашег Министарског Савјета, а по саслушању Нашег Министарског Савјета, рјешили смо и рјешавамо:

да се Михаил Поповић, члан Државног Савјета, по својој молби а на основу чл. 44. тач. 1. Закона о чиновницима грађанскога реда, стави у стање покоја с пензијом, која му припада по годинама службе.

Председник Нашег Министарског Савјета нека изврши овај указ.

Цетиње, 23. августа 1911.

НИКОЛА с. р.

Председник Министарског Савјета,

Д-р Л. Томановић с. р.

Министар Финансија и Грађевина,

Ф. Јерговић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Председника Нашег Министарског Савјета постављамо: за члана Државног Савјета с годишњом платом од 5.000 (пет хиљада) перпера Јована С. Пламенца, досадашњег начелника Министарства Просвјете и Црквених Послова.

Председник Нашег Министарског Савјета нека изврши овај указ.

Цетиње, 23. августа 1911.

НИКОЛА с. р.

Председник Министарског Савјета,

Д-р Л. Томановић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

Пошто ће Наш Министар Унутрашњих Дјела, Марко Ђукановић, одсуствовати неко вријеме од дужности, — то на приједлог Председника Нашег Министарског Савјета, а на основу члана 7. Закона о Краљевској Влади рјешавамо:

да Нашег Министра Унутрашњих Дјела за вријеме његовог одсуства, заступа у дужности, Наш Министар Војни, бригадир сардар Јанко Вукотић.

Председник Нашег Министарског Савјета, нека изврши овај указ.

Цетиње, 23. августа 1911. год.

НИКОЛА с. р.

Председник Министарског Савјета,

Д-р Л. Томановић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Правде, заступника Нашег Министра Просвјете и Црквених Послова, постављамо:

за секретаре друге класе Великога Суда, са годишњим платама од по хиљаду девет стотина и двадесет (1920) перпера, сврш. правнике: Ђукана Спасојевића и Сава Фатића.

Наш Министар Правде, заступник Нашег Министра Просвјете и Црквених Послова нека изврши овај указ.

Цетиње, 23. августа 1911. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Правде,

Заступник

Министра Просвјете и Црк. Послова,

Мило Дожић с. р.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Дворске и дипломатске вијести

— Њ. В. Краљ Господар отпутовао је у уторак послје подне на својем аутомобилу у Бар.

— Њ. Кр. В. Краљевић Престолонаследник синоћ се са Тополице повратио на Цетиње.

— Њ. Кр. В. Књаз Мирко био је ових дана на Крушевац, одакле се на Цетиње повратио ономад.

О међународном положају Русије

„Браник“ д-ра Полига доноси следећи чланак:

Оно, што данас бива у појединим европским државама, па и оне поједине кризе, које означавају политички положај у појединим државама — све то ишчезава према оној крупној чињеници, да је данашњи политички положај међу европским велесилама тако опасан, да сваког часа може доћи до онога сукоба, који би имао за посљедицу огроман европски рат, гдје би неколико милиона војника са страшим новијим оружјем стајали једни против других. Погледом на ту велику опасност европскога рата појава мађарске кризе и мађарске опструкције ишчезава до микроскопске незнатности.

Данас мароканско и балканско питање садржава оне опасне клице, које би могле распламтјети европски рат. И најживља уобразиља једва може себи представити, шта би све било, кад би се сукобиле велесиле, које припадају Тројном Савезу и Споразуму. Зна се, да Тројном Савезу припадају: Њемачка, Аустро-Угарска и Италија, а Тројном Споразуму: Русија, Француска и Енглеска. Но док Италија у Тројном Савезу игра врло сумњиву улогу те у нечем нагиње Тројном Споразуму, лотле у Тројном Споразуму нема велесиле, у чије би се искрено савезништво могло посумњати.

Баш у погледу те сумње, у погледу сумње вјерности савезништва према Тројном Споразуму, догодило се лане у јесен нешто, што је могло паразити велесиле Тројнога Споразума, а то је држање Русије. Посјету Цара Николе II. њемачком Цару Вилхелму II. у Поступиму (Потсдаму), која се догодила лане у јесен, Француска и Енглеска могле су тумачити тако, као да Русија хоће мало да савије на другу страну, па и ако није било јасних доказа, да Русија отпаде од Француске и Енглеске, ипак се могло рећи за Русију, да шеврда према својим савезницима, према Француској и Енглеској.

Заиста нагињање, па приближење Русије к Њемачкој сасвим би окренуло европски положај, могло би се рећи, да би европски положај био тумбе окренут.

Данас је Њемачка прва војничка велесила. Представите себи, кад би таквој војничкој велесили, као што је Њемачка, придошла Русија са својом огромном војском! Јасна је ствар, да би војничка равнотежа међу велесилама била поремећена. Лако је дакле појмљиво, да је посјета цара Николе II. у Поступиму морала учинити у Паризу и у Лондону најгори утисак, тим више, што се у Берлину тврдило, да је међу Русијом и Њемачком дошло до тога споразума, да Русија неће никако потпомагати такве тежње, које би биле управље-

не против Њемачке, а тиме би наравно била порушена практична вриједност савеза Русије са Француском и Енглеском.

Француска је осјећала, да у том тобожњем нагињању Русије к Њемачкој можда има нешто кривике и од стране Француске. Руси не могу да забораве оно, да Француска у руско-јапанском рату на рекламацију Јапана није у пролазу дала заштиту руској флоти у пристаништу Камрану у Индо-Кини. Друга је ствар пак, што је Француска, и ако је Русија пристала била на анексију Босне и Херцеговине, ипак била сувише ревносна, да се анексија изврши што прије и без међународне конференције.

Међутим те погрешке, ако су биле погрешке Француске, нијесу биле такве, да би биле повод, да Русија прибегне савезу са Њемачком. Ако је Њемачка хтјела да за себе задобије Русију, то је из давна, па још прије савеза Русије са Француском требала да учини уступке Русији на Балкану. Да је тога било, Њемачка је могла без великих потешкоћа упутити Аустро-Угарску на евакуацију Босне и Херцеговине па би за 24 сахата аустриска окупациона војска морала била оставити Босну и Херцеговину. Али то баш није хтјела Њемачка да учини, јер Аустро-Угарска за Њемачку није само савезница, него надопуњујућа снага Њемачке.

Према томе лањска посјета цара Николе II. цару Вилхелму II. у Поступима није имала оног значаја, који јој је придзвала Француска и чега се Французи бојали.

Међутим, баш да би јасно било доказано, да Русија стоји уз Тројни Споразум, демонстративно је цар Никола II., кад је лани посјетио у Раковицију италијанскога краља Виктора Емануела III., зета црногорскога краљу Николи I., на далеко обишао земљиште Аустро-Угарске.

Да се пак Русија није могла сумњичити каквим отпадништвом од савеза са Француском и Енглеском или да се није могло казати, да Русија шеврда, најбољи је доказ то, што је баш ових дана објелодањен онај уговор, који је Русија склопила са Њемачком лани, кад је цар Никола II. био у Поступиму у посјети њемачком цару Вилхелму II.

Обнародовање тога уговора је акт највеће лојалности према Француској и Енглеској.

У том уговору Русије са Њемачком нема ни трага томе, да Русија неће учествовати ни у каквој акцији, која би била управљена против Њемачке, а тиме би наравно био осуђен читав савез Русије са Француском и Њемачком.

Читаву говор, који је Русија склопила са Њемачком лани у Поступиму, тиче се Перзије и само Перзије, и то да се на перзијско земљиште продужи багдадска жељезница, коју Њемачка гради у Малој Азији. Тај уговор склопљен је у међусобном интересу Русије и Њемачке, да не би с које друге стране било прејудиковано руским интересима у Перзији. И ту је Русија сасвим лојално поступила пре-

ма Тројном Споразуму. Познато је да је, кад је Русија рашчистила своје рачуне са Енглеском и склопила уговор како у погледу Средње Азије, тако и у погледу Далеккога Истока, Јужну Перзију са перзијскијем заливом приступила упливу Енглеске, а себи за свој уплив придржала само Сјеверну Перзију. У погледу јужнога дијела Перзије није се Русија хтјела упуштати ни у какве преговоре са Њемачком, упућујући Њемачку на Енглеску. Дакле и у том погледу није било никаква шеврдања од стране Русије, већ је то био поступак сасвијем коректан и лојалан.

Данас са обнародовањем уговора изашло је на видјело, што је значила лањска посјета цара Николе II. цару Вилхелму II. у Поступиму уз потпун лојалитет Русије према тројном споразуму. Данас стоји Русија у савезу са Француском и Енглеском, као и прије, и у том савезу није ништа промијењено.

А ово је важно. Крупне се ствари приправљају како у Мароку, тако и на Балкану. Недељама трају преговори у Берлину међу Француском и Њемачком, да се нађе начин, како да се изравни, да не би међу Француском и Њемачком дошло до страшнога рата, који би заузео ужасне обиме, јер би у такву рату учествовала и Енглеска и Русија. Енглеска због побијања поморске превласти Њемачке, а Русија због Балкана погледом на њемачку савезницу, Аустро-Угарску.

Рат, који се поводом арбанаскога устанка могао распростраити на читаво Балканско Полуострво, предупређен је вољом Русије. Русија је савјетовала Црној Гори односно краљу Николи I., да данас још није вријеме да се са арбанаским питањем рјешава Балканско питање. Краљ Никола, и ако с тешким срцем, примио је тај савјет Цара Николе II. Али је јасна ствар да велики догађаји међу велесилама могу сваки час обновити оно, што се мислило са арбанаским устанком, да ће се развити. Одгођено није пропуштено.

Русија не поступа преухитрено и необазриво. Баш одношај Русије према Њемачкој доказује њену обазривост, која није никакво шеврдање, већ коректност и лојалитет према својим савезницима. То најјасније доказује ових дана обнародовани уговор са Њемачком.

КЊИЖЕВНОСТ, УМЈЕТНОСТ, ПРОСВЈЕТА

„Учитељски календар“. Овај стручно уређивани и у истини прави учитељски календар излазиће опет под уредиштво досадашњег му уредника Богдана Ж. Ђурбевића, сада професора српске учитељске школе у Пакрацу. За годину 1912. изаћи ће „Учитељски календар“ крајем месеца октобра о. г. За све вријеме досадашњег излагања календар је био одијењен као један од најбољих српских стручних календара, те ће се и за годину 1912. одликовати стручном педагошким садржином, а донијеће и потпуни списак свих српских просвјетних радника. Цијена календара, узевану у фино енглеско платно, остаје стара, тј. 1 круну 20 филира (односно 1 дин. 50 пара). Новац треба слати књижири Ж. Јанковића у Вршцу. У своје вријеме донијеће потпуно садржај овога календара, који је тако одлично примљен у нашем учитељству.

Календар „Бока“. Велики илустровани календар *Бока* за 1912. годину ући ће у штампу почетком октобра ове године. Приход је намијењен просвјетно-привредном друштву „Српска Зора“ у Дубровнику. Прима огласе уз најумјеренију цијену. Имена предбројника штампају се на крају књиге. Цијена је књизи 1 круна и износиће од 5 до 10 штампаних табака и с 15 до 30 слика, према одзиву. Скупљачима и књижарама обични попуст.

Рукописи шаљу се непосредно, уреднику, О. Дионисију Миковићу, српско-православни манастир Бања Св. Ђорђа, у Рисну (Далмација), а претплату и огласе прима и Бокешка Штампарија у Котору и „Српска Зора“ у Дубровнику.

Најновије научно путовање. Бечки универзитетски професор Мусил, родом Чех, предао је бечкој академији наука свој претходни извјештај о научном путовању што га је подузео по налогу академије у Арабији. Повод за то путовање дао је брзојавни позив аустро-угарског посланика у Цариграду, да проф. Мусил дође у Цариград и да судјелује у расправама ради научног путовања у сјеверној Хеџас. Резултат преговора је био да је турска влада повјерила проф. Мусилу задаћу, да испита околину жељезничке пруге између Ман-а и Ал Оела и да пронађе мјесто згодно за подизање лазарета. Истраживач је проборавио на путу само 60 дана, али је имао да претрпи сву силу опасности. Тако је проф. Мусил, који путује под арапским именом, хтио да посети једног свог пријатеља, иначе арапског поглавицу, али на путу га опколише Бедуини и прогласише заробљеним. Његове европске пратиоце, геолога дра. Кобера и подчастника од војничког географског завода, Томасбергера као хришћане осудише на смрт. Смрти су се бојали чак и урођеник слуга и турски војник пратилац, јер су Бедуини хтјели, да уклоне све свједоке својега разбојништва, па и проф. Мусил није имао што друго да очекује. И једино позивање Мусила на тога свога бедуинског пријатеља поглавицу спасило их је све, јер су се Бедуини бојали освете његове и тако им дозволише, да иду даље. На том путу учинио је онда проф. Мусил своје најзнаменитије откриће: попео се на брдо Синај. Пећине Мојсијеве није могао разгледати, јер слуга ни за живу главу није хтио приступити светоме вулкану. На том путу копирао је проф. Мусил и неколико важних рукописа и учинио неколико врло знаменитих картографских и топографских снимака.

НАРОДНА ПРИВРЕДА

Пероноспора

Лањске године ова болест винове лозе оштетила је виноградаре у Србији са неколико десетина милиона динара, упропастила много и пријети да и ове године почини доста зла, смањивајући бербу и сатирући већ ослабљену лозу.

Српски виноградаре имају пред собом опасаног и веома јаког непријатеља, и да би могли да га побједу прво и прво треба да га добро познаду.

О пероноспори се доста и доста писало, али ипак недовољно, јер код нас још постаје неодређени појмови о самој болести, њеним посљедицама и начину спрјечавања а не лијечења, с тога што се чокот који болује од пероноспоре не може излјечити, али се може спрјечити њен даљи развој па и сама појава.

Пероноспора се опажа у свима топлим и влажним дјеловима Европе и Америке. У Француској је први пут запажена 1878. год. Између 1880. и 1890. готово сви Европски виногради били су десетковани овом болешћу.

На сваки начин пак, и ова, као и многе друге болести, донијета је из Америке, у времену кад је се почела уносити америчка лоза, издржљивија према филосери у борби, у којој је европска лоза подлегла.

Пероноспора напада све зелене дјелове лозе и развија се у унутрашњост њихових ткања.

Први знаци пероноспоре опажају се на лишћу: то су прљаво бјеличасте мрље, на доњој страни листа, које по некад покрију цијелу ту страну. На одговарајућим мјестима на горњој страни појаве се жуте пјеге, чије жутило — умирањем тога дијела листа — постаје све загаситије, док се лист не смјезура, сасуши и опадне.

Ове пјеге, на доњој страни листа, лако могу прстом да се отару, и тиме разликују пероноспору од друге једне ништавне болести — Еринозе — код које се испунче поједини дјелови листа а на супротној удубљеној страни покривени су жућкастим маљама које се могу отрти. Ова посљедња лисна болест проузрокована је убодом једног инсекта и ни у колико није опасна по организам лозе.

На младим ластарима пероноспора се појављује око кољенаца у облику дугачких загаситих мрља, одакле отпадне лист

а сам ластар се сасуши, у најбољем случају не сазри и лоза угине преко зиме.

На цвјетовима ређе се опажа и тада проузрокује рђаво и недовољно оплођавање; на зеленом гроздовима опажа се прво као нека прљаво-бијела навлака, слична оној на лишћу, зрна потамне, смежурају се, омекну и опаду. Ако пероноспора напада зрна грођа кад су почела да мијењају боју — да црвене — онда се не опажа овај прљав прах на површини, већ загасите мрље које ускоро покрију цијелу површину, покожица исцуца и зрно пронадне.

Вина произведена од болесне лозе, чак и у случају ако је грође могло да сазре, усљед сувише велике количине азотних — бјеланчевинастих — једињења веома се лако преврћу и подлежу многим болестима којим вино од здравог грођа може да одоли.

Отуда се објашњава оно, што многима изгледа чудновато, од куд се сад вина много теже чувају, лакше преврћу и кваре, но вина од старе наше домаће лозе, која су се са много мање пажње, поклоњене свима радовима, одржавала много боље.

Пероноспора напада такође и пупољке, омета њихово сазревавање, што доприноси да пупољци много лакше преко зиме измрзну, но код здраве лозе.

Из овога што претходи, видљ се да су штете од пероноспора огромне: ништећи листове — који су у исто вријеме плућа и уста биљкина — спрјечава стварање шећера у грођу, те ово остаје недовољно слатко и кисело: спрјечава нормално сазријевање ластара и пупољака те тиме шкоди и берби друге године, смањује живот — вијек — лози, тако, да послје неколико узастопних година са јаком пероноспором, чокот подлегне борби и лоза угине, као што су на жалост многи виноградаре могли да опазе, да им је ове године доста чокота сасушило се и угнуло, а врло вјероватно, може бити још више но ове године, биће тих случајева идуће године, јер је и ова 1911., врло повољна за развијање пероноспоре.

Гљивица која проузрокује ову болест (peronospora или plasmopora viticola) размножава се на два начина: у току топлог дијела године ситним зметцима спорама, а у јесен јајима или зимским спорима.

У прољеће, зимске споре које су презимиле у лишћу или чак и дјелови мицелијума, развијете вјетром падну на горњу страну листа и кад нађу повољне прилике за развијање одмах почну да клијају. Те повољне прилике јесу: влага и топлота.

У капљици росе или капи кише нарочито кад их сунце загрије јаје или спора почне да се развија пружи један коренић „мицелијум“, који се спусти између ћелија лисних и чим доспје у унутрашњост почне да се грана у свима правцима, обавијајући унутрашње ћелије пружајући сисалке које црпе храну намијењену биљки, од чега нападнути дјелови — у недостатку хране — слабе, пожуте и угину.

На супротној, доњој страни листа, наскоро ће се појавити прљаво-био прах. Под микроскопом овај прах изгледа као мноштво ситних гранича од којих свака на врху носи по неколико малих љетњих заматака — спора — које вјетар веома лако разноси по околним виноградима, док не падну на горњу површину листа и почну да клијају под истим околностима под којим и зимско јаје.

Са једног листа средње величине при јакој зарази пероноспоре, ових гранича има толико, да могу лако да произведу 50—60,000,000. спора. Дакле онда, кад се болест на листу опазе, свако лијечење тог зараженог дијела листа је немогуће, јер је пероноспора већ у посљедњој фази — фази размножавања — и већ је извршила свој посао на том мјесту листа.

То размножавање спорама бива преко цијелог љета, али да би могла да презими ова гљивица употребљава други начин размножавања. На крају љета мицелијум у унутрашњости листа почиње да задебљава на извјесним мјестима, образује спољне органе, који послје оплођења дају једно јаје — зимску спору — обложено јачим обмотачем, који ће га сачувати од непогоде и зимских мразева.

Из овога што претходи, разумје се лако, зашто су виногради у низини јаче нападнути од пероноспоре, но они који се налазе на странама брда.

Код нас се пероноспора обично појављује у другој половини априла и почетком маја, а кад је прољеће хладније онда и доцније.

Дешава се по некад да се ширење пероноспоре уз једаред заустави. То се опажа кад топлоте нагло настане или кад дуже вријеме дувају суви и топли вјетрови.

Све наше лозе нијесу подједнако осјетљиве према пероноспори, једна од најосјетљивијих је багрини; обично се на њој и опазе први знаци пероноспоре.

Као што смо раније напоменули, посљедице пероноспоре опажају се и у идућој години, јер пупољци на једногодишњем ластару, који имају да даду родне гранчице, нијесу могли довољно да се развију усљед болесног стања цијелог чокота.

Кад смо се упознали са начином живота пероноспоре биће много лакше борити се против ње.

Орган лозин у коме се налази мицелиум (жилице) пероноспоре болестан је и не може се лијечити.

Једини пут, којим морамо поћи, то је да спрјечимо клијање спора, да их уништимо прије но што су се показали први знаци болести. Овај начин, при коме се организам не лијечи већ се спрјечава сама појава болести, зове се превантиван, а као најбоље превантивно средство до сада показале су се бакарне соли — отровна тијела.

Изгледа, да је ово средство случајно пронађено: виноградаре у Медоку (Француска) да би сачували од пролазника грође на чокоту поред пута, прскали су лозу смјешом плавог камена и креча раствореном у води, те су примјетили да пероноспора нема дјелство на тако опрсан чокот.

Г. Мијарде, професор на универзитету у Бордо-у, први је објаснио дјелство бакарних једињења: бакарне соли које се налазе на горњој површини попрсканог листа, лако се растварају у капљицама росе или кише која падне на лист, и довољно је, да у тим капљицама има 2 до 3 десета милионитих дјелова бакара па да убију спору и спрјече свако њено клијање.

Споре се развију и почну да клијају у капи воде на горњој страни листа, дакле, ту страну треба и прскати.

Превантивно средство — бордовска чорба — треба да пријања што боље на лист, да му покрије што већу површину, али не цио лист, јер би тиме спрјечила правилно функционисање лисних органа, стога треба да буде расута у што ситнијим капљицама на листу. М. О.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Погранична комисија Ради уређења границе и пограничних спорова на нашој граници према отоманској царевини образована је нарочита комисија, у коју су ушли за предсједника г. Нико Тагар, управитељ црничко-приморске области, а за чланове г. г. Петар Пламенац, наш генерални консул у Скадру и Мило Ковачевић, професор Војне Школе. Комисија је отпутвала јуче у Подгорицу, гдје се синоћ састала са комисијом отоманске царевине, са којом ће одмах почети рад на нашој граници на Скадарском Језеру.

Министарске вијести. Г. Марко Ђукановић, министар унутрашњих дјела, отпутовао је са г. ђом на краће одсуство у иностранство својим приватним послом, за које ће га вријеме заступати г. бригадир сердар Јанко Вукотић, министар војни.

Г. Душан Греговић, министар спољних послова, путује сјутра у иностранство, са г. ђом на краће одсуство, за које ће га вријеме у дужности заступати г. др. Ј. Томановић, предсједник Министарског Савјета.

Прилог Црвеном Крсту. Свештеник Трифон Јоановић Савицки приложио је Црногорском Црвеном Крсту преко госп. Андрије Ивановича Дросија из Москве рубаља 21, што у крунама чини 52:50.

Читуља. Са Ријеке нас извјештавају, да је у своје родно мјесту Друшвића, у Жупи Цељинској, преминуо *Саво Ф. Краљевић*, дугогодишњи кабадахија, који се одликовао у ратовима као добар јунак, а у мирном добу као честит човек, служећи искрено и предано интересима Пријестолу и Домовине. Још у младом добу за јуначке заслуге и хитрине био је одликован сребрним медаљом за храброст, те је био примљен и у перјанике, у којој га је служби затекао и потоњи рат, када се особито показао на Вучјем Долу. За кабадахију је унапријеђен послје дугог службовања. Његове су јуначке прси красиле војничке споменнице, медаље за храброст, бугарски челични крст и Данилов орден четвртог степена. Са смртним остацима покојниковим на гробу се опростио г. Владимир Пејовић, секретар Државног Савјета дирљивим говором.

Покој му души!
Из Сеатле Вашингтона у Америци јављају нам да је преминуо тамо *Ђуро Савов Иваншичевић* у 29. години. Покојник је још прије четири године отишао у Америку на рад и својим одмјереним држањем и исправним радом и владањем уживао углед међу српском тамошњом омладином. Смрт га је постигла несрећним случајем. Радећи 8. јуна у једном тунелу у Такоми наишао је на мину, која је експлодирала и смртно га ранила.

Када је пренесен у болницу, на заузимање његових другова лекари су настојали да му живот очувају, али сав њихов труд био је узалудан. Смртни остаци његови покопани су уз учешћа великог броја браће Срба.

Почивао у миру!

Признање јунаштва Перише Митрова. Од стране пакосних подметача поведла се са рђавом намјером ријеч о начину, на који је Периша Митров Шпадијер из Доњег Краја узео турски барјак у боју на Тријенчу.

За ово јунаштво Његово Величанство Краљ одликовао је Перишу Обилића медаљом за храброст, а исто му признају и сви црногорски јунаци, те је потпуно безразложно и најмања сумња, ако би се са које стране доводила у везу са поменути јунаштвом. Ономад изјутра тијем поводом приступили су Његово Величанству Краљу неколицина Шпадијера, те је пред њима Господар благоволио понова дати израза својем високом признању јунаштва Перише Митрова.

У мјесто вијенца. Г. Урош Марић, дворски апотекар, положио је Друштву за потпомагање заната и трговине 20 перпера у мјесто надгробног вијенца Ђурђији, рано преминулој супрузи г. Сима Спасића, овд. трговца. — Биљежећи са задовољством овај прилог, Управа друштва топло захваљује г. Марићу, одличном пријатељу Друштва.

Исправка. У списку приложника за помоћ имигрантима из Старе Србије и Скендерије, што је изишао у 36. броју нашег листа у капетанији доњо-црничкој, општина годињска погрешно је штампано презиме шеснајест приложника *Лаконић* а требало је *Лековић*. Ово је било штампарском грешком и сад је овим исправљамо.

Списак приложника за помоћ имигрантима из Старе Србије и Скендерије. Главном одбору на Цетињу стигли су даље ови прилози:

Ојштина Безданско-Радуловићска:

Перпера 5: писар Никола П. Пејовић. По перпера 3: оф. Илија С. Радоњић, оф. Ђуро Б. Радоњић, бар. Пеко Н. Радуловић.

По перпера 2: оф. Ристо И. Радуловић, вод. Петар И. Радоњић, вод. Радоје С. Пејовић, Периша С. Пејовић, Ђико В. Радуловић.

По перпера 1: Бећо С. Радоњић, Павић С. Радуловић, Ђуро Т. Радоњић, Митар Ђ. Јовановић, Мијајло И. Пејовић, Ђирак И. Радуловић, Спасоје М. Радуловић, Никола П. Јовановић, Симон Н. Радоњић, Петар Л. Јовановић, Лазар М. Радоњић, Петар Л. Радоњић, Саво Н. Радоњић, Бешко Н. Радоњић, Никола Р. Радоњић, Ристо А. Радуловић, Драго С. Пејовић, Милош П. Јовановић, Мићо С. Радуловић, Радоје М. Радуловић, Благога Н. Радуловић, Петар Н. Радоњић, Филип С. Радоњић, Бошко Н. Радоњић, Маркиша Ј. Радуловић, Благога Б. Радоњић, Филип М. Радуловић, Милош И. Радоњић, Пеко Ђ. Јовановић, Лазар М. Радуловић, Никола Ј. Радуловић, Васо Ј. Радуловић, Гајо Ј. Радуловић, Мило Б. Радуловић, Милован Б. Пејовић, Марко И. Пејовић, Периша М. Радуловић, Мило М. Радуловић, Крсто С. Радуловић, Филип С. Радуловић, Симо И. Јовановић, Радован Ш. Јовановић, Томаш Б. Радуловић, Благога С. Пејовић, Андрија Б. Јовановић, Стеван Ј. Јовановић, Мијајло В. Пејовић, Саво Ј. Јовановић, Благога В. Радуловић, Мишко И. Радуловић, Никола Г. Радуловић, Васо Кр. Радуловић, Пеко М. Радуловић, Стево Б. Јовановић, Гашо П. Радуловић, Симон П. Радуловић, Илија В. Радоњић, Спасоје Р. Радоњић, Јован Б. Радоњић, Спасоје Т. Радуловић, Петко Б. Радуловић, Милош М. Јовановић, Томаш М. Радуловић, Марко С. Радоњић, Лабо В. Радуловић, Радоје Н. Јовановић, Машо Б. Јовановић, Васо И. Радоњић, Јоко П. Радуловић, Јован К. Радоњић, Ђуро Ј. Радоњић, Васо Р. Радоњић.

Ојштина Бандићска:

По перпера 8: Поп Петар, кап. Марко. По перпера 5: Благога Мартиновић, оф. Радоје Вукадиновић, оф. Мило Ђурановић, Паво Богданов, Перо Муратов, Мирко Драшковић.

По перпера 3: подком. Јошо Секулић, Бајо Лукин Живко Илин.

По перпера 2: Филип Ђуров, Бидак Ђуров, Симо Драгојевић, Илија Милошевић, Никола Лукин, Благога Јованов, Вукота Муратов, Саво Перишин, Пеко Срдов, Саво Николин, Радован Јованов, Јован Ристов, Васо Илин, Перо Ђосов, Никола Бојов, Бего Перков, Срдо Колин, Новак Бошков, Јоко Благогитић, Бошко Радојевић, Саво Јовов, Никола Радов, Благога Петров, Никола Милош, Крсто Богданов, Јован Драгојевић, Петар Мујов, Благога Марков, Илија Маркишин, Периша Долин, Јован Маркишин, Бошко Ђуров, Петар Јовов.

По перпера 1: Перо Савов, Благога Перов, Томицајовов, Мајо Савов, Петко Томашев, Иван Ристов, Благога Лукин,

Лазар Спасоје, Лазар Митров, Васо Благодотин, Богдан Ђосов, Саво Милошњин, Милован Баров, Јован Мињаков, Саво Петров, Томица Ристов, Пеша Радов, Пењо Радоје, Маго Шуњов, Гајо Радованов, Крсто Новичин, Марко Перов, Илија Радов, Мијајло Гаврилов, Милоња Ђуров, Јоко Ђуров, Саво Ђуров, Драго Муратов, Јошо Крстов, Јован Стеванов, Јоко Савов, Видак Стеванов, Периша Гаврилов, Илија Радоје, Саво Филипов, Живко Марков, Јоко Радоје, Петар Таков, Лазар Савов, Ристо Гигоје, Никола Илин, Машан Филипов, Мијајло Петров, Спасоје Маркишин, Вело Радов, Јоко Ђуров, Илија Стеванов, Петар Јанков, Велиша Мињаков, Саво Јованов, Илија Иванов, Ђар. Драго Филипов, Којо Таков, Којо Перов, Милош Илин, Благога Радоје, Спасоје Радов, Савица Лазарева, Мурат Перишин, Раде Муратов, Периша Ђуров.

Општина Ђурића:

По перпера 5: Поп Ристо Поповић, Благо В. Беговић, Андрија М. Стаматовић.

По перпера 4: Божо И. Беговић.

По перпера 3: Велиша П. Шћепановић, Иван Ђ. Шћепановић, Саво С. Велимировић.

По перпера 2: Петар В. Стаматовић, Јолета А. Шћепановић, Марко Б. Велимировић, Андрија Б. Стаматовић, Шћепан П. Стаматовић, Лазар Р. Стаматовић, Васо М. Радуловић, Спасоје Н. Ђулић, Ђуриша Б. Ђулић, Благога М. Оташевић, Мијајло М. Стаматовић, Мићо Ј. Мраковић, Периша Ш. Шћепановић, Шћепан М. Шћепановић, Благога Ђ. Шћепановић, Петар В. Дубинић, Радован М. Шћепановић, Живан П. Велимировић.

По перпера 1: Филип Ј. Стаматовић, Андрија В. Стаматовић, Савела П. Мраковић, Матијаш Ј. Стаматовић, Перо С. Стаматовић, Илија М. Стаматовић, Тијодор Ј. Стаматовић, Видак С. Стаматовић, Јован Р. Стаматовић, Митар М. Стаматовић, Ђуро Д. Оташевић, Шого К. Оташевић, Велиша Б. Шћепановић, Крсто Т. Ђулић, Спасоје Р. Стаматовић, Илија И. Велимировић, Шалета Р. Стаматовић, Јован П. Оташевић, Буљан П. Оташевић, Благога М. Мраковић, Турчин М. Оташевић, Милутин Ђ. Стаматовић, Васо С. Шћепановић, Видак Б. Чулић, Петар Б. Шћепановић, Велиша П. Оташевић, Велиша Ђ. Шћепановић, Стеван Р. Стаматовић, Јаков Р. Стаматовић, Станоје Ђ. Ђулић, Јолета С. Ђулић, Куја Д. Шћепановић, Матијаш В. Стаматовић, Благо С. Стаматовић, Петар Ђ. Ђулић, Алекса Ш. Шћепановић, Тијодор А. Шћепановић, Марко Ђ. Ђулић, Саво Ђ. Мијатојевић, Алекса В. Јанковић, Милован Н. Оташевић, Алекса М. Велимировић, Илија К. Дубинић, Милован В. Дубинић, Велиша В. Велимировић, Благога П. Велимировић, Милош Ј. Велимировић, Новица П. Велимировић, Ђоко В. Дубинић.

ПРАВИЛА

„Андријевичке Читаонице“

I Име и циљ

Члан 1.

Грађани вароши Андријевике са чиновничтвом из васојевичке нахије оснивају читаоницу под именом: „Андријевичка читаоница“.

Члан 2.

Циљ је друштва:
а) умно савршавање својих чланова;
б) ширење писмености и просвјетни утицај у народу преко друштвених чланова.

II Средства

Члан 3.

Друштво ће постићи свој циљ:
а) оснивањем друштвене књижнице;
б) улозима чланова;
в) завјештајима и поклонима; и
г) приређивањем друштвених забава.

III Чланови читаонице

Члан 4.

Чланови читаонице јесу: редовни, добротвори, утемељачи и почасни.

Члан 5.

Редовни члан може бити свако поштено лице, које ужива грађанска права и које уложи годишњи одређени улог у друштвену благајну.

Члан 6.

Члан добротвор је оно лице, које уложи једном на свагда више од 60 перпера у новцу или у каквој непокретности.

Члан 7.

Члан утемељач постаје оно лице, које једном за свагда у друштвену благајну уложи перпера 60.

Члан 8.

Почасни члан може постати оно лице, које управа предложи а друштво га прими за његове особите заслуге.

Члан 9.

Нови чланови, редовни, утемељачи и добротвори, изузев почасних имају се за упис јавити писмено.

Члан 10.

Сваки редован члан дужан је свој годишњи улог одмах положити у друштвену благајну.

Члан 11.

Сви чланови, изузев почасни, имају право:

- да присуствују скуповима;
- да предлажу;
- да оптужују, како поједине чланове друштва, тако и управе, као и цијелу управу;
- да бирају часништво и да буду у истом изабран и;
- да се служе листовима и часописима читаонице, као и књигама књижнице.

IV Управа

Члан 12.

Управу читаонице сачињавају: председник, потпредседник, благајник, дјеловођа, књижничар и три члана надзорног одбора.

Члан 13.

Управу бира скуп тајним гласањем својих чланова из своје средине и то на годину дана. Овај избор врши се сваке године у првој половини јануара.

Члан 14.

Дужности председникове јесу: сазивање и затварање управине сједнице; отварање и затварање друштвених скупова; одржавање реда на скуповима; давање ријечи и ускраћивање говора члановима на скуповима; заступање друштва пред властима, појединим лицима, друштвима, и потврђивање друштвених акта својим потписом.

Члан 15.

Дужности потпредседникове јесу: да у свему помаже председника, а у случају његова одсуства врши све његове дужности.

Члан 16.

Благајник рукује свом новчаном имовином, а мора се држати ових прописа:
а) никакав издатак не може учинити без одобрења управе;

- прима чланске улоге са означањем датума, кад је који улог примио, сврху чега члановима даје уредне признанице;
- да шаље новац за часописе и новине по ријешењу скупа или управе;
- да уредно држи протокол прихода и расхода, а о сваком расходу да мора имати потребне признанице.

Члан 17.

Дужности дјеловође јесу: да у друштвеном протоколу биљежи друштвена ријешења која овјерава председник и два члана надзорног одбора; да води преписку друштвену, и да држи уредно друштвену архиву.

Члан 18.

Дужности књижничара јесу: да прима листове, часописе и књиге и заводи у протокол датумом, број и име листа и часописа, па онда исте оставља на дружински сто; да уредно држи књижницу и да даје књиге и листове члановима на реверс.

Члан 19.

Дужности надзорног одбора јесу: да пази, да ли се управа креће у кругу друштвених правила.

Члан 20.

Дужности управе јесу: да пази на целокупан ред у читаоници. Ако би остали чланови управе опазили, да ма који члан управе не врши уредно своју дужност, одмах сазивају сједницу, позивају тог члана на одговорност и казне га укором, ма био и сам председник; ако ли се открије каква злоупотреба, онда се сазове ванредна скупштина, која га искључује из управе, па чак и из чланства.

Члан 21.

Ако ли то примијети какав члан друштва, он поднесе писмену тужбу управи.

Члан 22.

Ако би се нашло чланова, који би се неуредно понашали у читаоници, кварили новине и часописе, узнемиравали остале чланове, онда тај члан најрије се позове на улудност, други пут се казни укором, а трећи пут се искључи из друштва без икакве накнаде за улог.

V. Скупштине

Члан 23.

Скупштине су редовне и ванредне.

Члан 24.

Редовне скупштине бивају сваке године у првој половини мјесеца јануара, на којима се прегледа рад старе управе, бира нова управа и чини предрачун за идућу годину. — Тога се дана врши и наплата чланских улога.

Члан 25.

Ванредне скупштине бивају свагда, кад то нађе за нужно управа, надзорни одбор или двије трећине чланова. Ако ли на дан заказане ванредне скупштине не дође потребан број чланова, онда се друга сазива у року од три дана и ријешења су пуноважна са онолико чланова, колико их буде дошло.

VI. Послуживање читаоницом

Члан 26.

Сви чланови имају једнако право служити се читањем листова, часописа и књига

Члан 27.

Никакав лист нити часопис не смије се маћи са читаоничког стола, док се не замијени новим.

Члан 28.

Кад дођу нови листови и часописи онда књижничар старе скупке и оставља у дружински ормар а нове намјести на њихова мјеста на столу.

Члан 29.

Ако би који члан затражио који стари лист, часопис или књигу на прочитање, онда му књижничар даје за десет дана и то на повратак; не поврати ли га на одређени рок, губи право на даље узимање, а ако лист, часопис или књигу упрости, онда је тај број дужан о свом трошку набавити. Но ако то не би хтио учинити, онда се искључује из друштва, а врједност оштећене ствари имаће дупло наплатити.

Члан 30.

Осим чланова, читаоцима се могу служити: ђаци средњих и стручних школа, кад за вријеме ферије дођу овамо: лица, која из државе дођу каквом званичном мисијом или приватним послом и страна лица, која долазе каквом научном сврхом или приватним послом. Имају право посјеђавати бесплатно читаоницу: ђаци за вријеме ферије, а остали за 15 дана.

Члан 31.

Вријеме када ће и колико читаоница бити отворена, управа ће одредити према потреби и добу године.

VII. Прелазна наређења

Члан 32.

Читаоница ће престати кад то буду захтијевале $\frac{2}{3}$ њених редовних чланова, а сва њена имовина предала би се тада на чување библиотеци андријевичке основне школе до обновљења нове читаонице.

Члан 33.

Управа, за вријеме чије читаоница постаје, стајати, дужна је по инвентару све ствари читаоничке предати управи мјесне основне школе најдаље за мјесец дана по престанку читаонице, у противном случају управа школе сама или на поднесену тужбу којег члана подићи ће тужбу пред судом против бивше управе и тражити наплату.

Члан 34.

Ова правила усвојена су друштвом андријевичке читаонице на дан 13. фебруара 1911. године а ступају на снагу када их надлежни министар потврди.

Андријевица, 13. фебруара 1911. г.

Управа андријевичке читаонице:

Потпредседник, Председник,
Никола Ђ. Бошковић Алекса П. Чујић
Благајник, Дјеловођа,
Саво Поповић Мирко Ј. Дедовић
Књижничар,
Петар Весковић

Чланови:

Војвода Лакић Војводић, Сердар Јанко Вукотић, Сердар Милош Томовић, Ком. Радомир Вешовић, Јеврем Бакић, Анђелија Шашкићева, Алекса Лабан, Богдан Банановић, Богдан Лалевић, Богдан Обрадовић, Вукић Масловарић, Вукашин Лекић, Вукман Лабан, Гвоздо Николић, Гале Садовић, Дуле Османовић, Зарија Јоксимовић, Зако Марић, Јосиф Миливојевић, Јован Шаровић, Јово Бошковић, Јово Баректаровић, Љубомир Зечевић, Љубомир Лазаревић, Милас Дедовић, Милутин Радоњић, Милан Цемовић, Милић Савић, Милић Дабетић, Миращ Дабетић, Мина Радовић, Миро Ђукановић, Милан Лалевић, Миличко Арсенијевић, Милован Лончаревић, Михајло Јовковић, Митар Марић, Милован Весковић, Ново Вуканић, Никола Марић, Новица Поповић, Велимир Протић, Велимир Војводић, Радуле Саковић, Радосав Дедовић, Радоња Пешић, Радуле Дедовић, Стеван Драговић, Стеван Дедовић, Стево Минић, Томо Димић, Томица Фатић, Тодор Лекић, Урош Бојовић, Радомир Драговић, Арсо Арсенијевић, Александар Поповић.

Број 1655 — У смислу члана 36. и 38. закона о јавним зборовима и удружењима

ма одобрава се горњи првилник Андријевичке читаонице, с тим да управа читаонице има објелоданити ово одобрење у званичном листу, од кога ће дана првилник и пуноважан постати.

Андријевица, 28. јули 1911. год.

За Об. Управитеља
Секретар Мин. Унтр. Дјела
Душан А. Дреџун

ТЕЛЕГРАМИ

Петерхоф, 22. августа. Данас последи подне у дворској капели било је вјенчање књагињице Јелене од Србије са књазом Јованом Константиновићем. На вјенчању су били присутни Цар, Престолонаследник, Краљ Петар са Престолонаследником Александром, краљица грчка, књаз Никола грчки, и црногорски књаз Петар.

Солун, 22. августа. За последњих 48 часова константовано је 5 случајева колере у војној болници и у околним касарнама. — За потоња 24 часа у Скопљу је констатовано 47 случајева колере, од којих су 22 смртни, а у Пећи 52, од којих су 37 смртни. — 280 особа налазе се у карантини у Острову.

Цариград, 22. августа. Међу трупама, које су биле у Арбанији а које се сад налазе код Бејкоса, колера бјесни на ужасан начин. Говори се, да су за потоња три дана неколико стотина војника помрли од колере а међу њима велики број официра.

Цариград, 23. августа. Јучер је констатовано 33 случаја колере, од којих су била 25 смртна. — Колера се шири у Брусу, гдје бива по 30 случајева дневно.

Петерхоф, 23. августа. Краљ Петар је данас отпутовао последи подне.

Техеран, 24. августа. Трупe бившег шаха претрпјеле су губитке.

Беч, 25. августа. Код жене и једног дјетета, који су стигли у Беч једном лађом из Пеште, констатована је колера.

Биоград, 25. августа. Краљ и престолонаследник су приспјели.

Солун, 25. августа. Међу трупама констатовани су многи случајеви колере, међу којима је било много смртних код официра. — У Скопљу је констатовано 55 случајева колере, од којих су 27 смртна; у Велану 8, у Охриду 3, у Гуменци 4, а у Призрену 2 смртна случаја.

Списак странаца приспјелих на Цетиње од 19. до 26. августа 1911. год.

Гранд Хотел. К. Шфалдадлер са госпођом, приват. из Њу-Јорка; С. Макин, приват. из Лондона; А. Борст, приват. из Лондона; Х. Хунхенге, приват. из Лодона; госпођа и госпођица Волек из Новог; Е. Каил, консул из Скадра; Др. Е. Хохшанетаљ са госпођом, адвокат из Беча; Ј. Дугрос са госпођом, госпођа Гонтерг, Д. Лорган, госпођа Мосни, М. од Монтарлот, госпођа Вождар, Ф. Гелени, чланови друштва „Љубен“, из Париза; М. Пегшон-Невмон са госпођом, народни посланик из Лондона; Е. и Јулије Паницер, трговац из Пеште; Е. Манастеријоли, рентијер из Фијуме; С. Јосифовић, трговац из Беча; Х. Манер са госпођом, адвокат из Њу-Јорка; К. Аргауер са госпођом, рентијер из Пеште; Др. П. Праца, адвокат и Витерба; госпођа М. Матици, рентијер и Вишвелда; Х. Ервингеон, професор из Лондона; М. Пуцковић, трговац из Херцег-Новог; Госпођа Софија Прујат, рентијер из Херцег-Новог; А. Брезецински са госпођом, официр из Херцег-Новог; Х. Вонкл са госпођом и госпођицом, официр из Херцег-Новог.

Хотел Рајнвајн. Ј. Гонцунг са госпођом, рентијер из Беча; Ж. Пере, рентијер из Тифта; Д-р Ото Миналке, чиновник из Берлина; Ј. Масорт с породицом, рентијер из Брисела; Ј. Зешиука, чиновник из Либерце; Е. Шватни, редактор из Прага; Д-р Симен, доктор из Олденбурга; Ј. Миланковић, трговац из Митровице; Ђ. Мркић, чиновник из Митровице; Ј. Дарш с породицом, машинист из Хорлвалда; М. Бижи, посједница из Тифта; Н. Станичић, посједница из Тифта; К. Марсе, трговац из Прага; М. и Петар Бан, студенти из Приморја.

ОБЈАВА

Министарство Финансија и Грађевина — Одјељење за Грађевине и Саобраћај — одржаће у неђељу 15. септембра т. г., јавну лицитацију у канцеларији царинарнице на Даниловом-граду, за набавку око 4000 кубних метара тученог мулоза за насип пута од Грба до Данилова-града.

Продаја мулоза извршиће се дјелимично на секције, а рок предаје мулоза на поменутој линији пута одређује се најдаље до 15. новембра т. г.

Лицитанти ће дужни бити предати кауцију 30% од вриједности понуденог рада у готову новцу или непокретности. Непокретност има бити таксирана у надлежном капетанском или општинском суду о трошку понуђача.

Остали ближи услови сазнаће се на дан лицитације.

Број 2414. Из канцеларије Одјељења за Грађевине и Саобраћај, 24. августа 1911. Цетиње 1,3

ОБЈАВА

Министарство Финансија и Грађевина — Одјељење за Грађевине и Саобраћај — издаје на лицитацију инсталацију парног гријања за Болницу „Данило I.“ и Истражни затвор на Цетињу.

Лицитација ће се извршити на дан 21. септембра ове године, до кога дана сви они, који би жељели подузети поменути радове било за Болницу, било за Истражни Затвор, нека поднесу овоме Министарству своје најниже писмене понуде, заједно са односним плановима и објашњењима.

Инсталација гријања има бити на пару а на ниску пресију (garote a bassa pressione) а за Болницу има бити осим гријања за одјељења, успостављен још један систем за гријање воде, која ће служити за салу за операције и за друге болничке потребе.

Понуде имају бити једне за сав материјал франко Цетиње и технички монтаж изузев зидарске радове, а друге за зидарским радовима.

Рок довршетка рада оставља се најдаље до 1. новембра ове године.

Ако лиферант не би био сам стручњак за овај рад, дужан је поднијети гаранцију од неке познате фирме која се бави овим пословима, за солидно извршење рада.

Министарство задржаје себи право да рад уступи ономе, ко буде најповољније услове и односне планове поднио и у кога имаде више повјерења да ће као стручњак рада солидно извршити, а истовремено да рад не уступи ниједном понуђачу ако не би понуђене цијене и услови били повољни за Министарство.

Број 2429. Из канцеларије Одјељења за Грађевине и Саобраћај, 25. августа 1911. г., Цетиње

ОБЈАВА

Овим се ставља до знања заинтересованима, да ће се пријавни испити кандидатима за ступање у Николајевски Краљевски Кадетски Корпус извршити при Комадама Дивизија.

Ради тога се имају пријавити команди дотичне дивизије кандидати:

а) из I. дивизијског округа — на Цетиње 1. септембра т. г. у 8. сати прије подна;

б) из II. дивизијског округа — у Подгорицу 3. септембра т. г. у 8. сати прије подна;

в) из III. дивизијског округа — у Никшићу 5. септембра т. г. у 7. сати прије подна;

г) из IV. дивизијског округа — у Колашин 7. септембра т. г. у 6. сати и 30 минута прије подна.

Број Р—3413—К—47. Из канцеларије Краљ. Министарства Војног, 19. августа 1911. год. Цетиње. 2—3

ОГЛАС

Митро Мијатов Бољевић из Горње Голице, капетаније Љешкопољске јавио се прије три године посљедњи пут својој фамилији из Калифорније у Америци, те како се за поменутог не зна где се налази, моли се сваки ко би о истом што знао, да извијести ово Министарство.

Број 3436. Из канцеларије Кр. Министарства Иностранних Дјела, 18. августа 1911. на Цетињу. 3,3

ОГЛАС

Перо Милов Вукчевић из Бјелица, села Микулића, посљедњи пут се јавио својој породици у августу мјесецу 1910. г. из Бизбе Аризона у Сј. Америци, те како од тог доба породица му није добијала никаква гласа од њега, то се овим моли сваки, који би што знао о поменутом Вукчевићу, да изволи обавијестити ово Министарство.

Број 3253. Из канцеларије Кр. Министарства Иностранних Дјела, 8. августа 1911. на Цетињу. 3,3

ПОЗИВ

Ријешенјем потписатог Суда од 23. јуна тек. год. број 362. стављени су под суд Абдул Веловић и Цано Рамушевић, обојица из Мурића, а сада у бјегству, ради дјела из § 155. Кривичног Законика.

Стога се овим позивају да одмах, а најдаље до 20. септембра тек. год., предстану овом Суду, у противном Суд ће, у смислу односних Законских прописа изрећи злочину пресуду, ма и на њихову штету.

Број 346—V—1911—21. Из канцеларије Кр. Обласног Суда У Ст. Бару, 19. августа 1911. год. 2,2

Службени огласи

ОГЛАС

На основу ријешења Краљ. Обласног Суда у Подгорици, од 1. децембра 1910. године, број 571—IV—1910—1400, износи се на јавну продају доље именована непокретност Мијајла Тодорова Павићевића из Рсојевића; процијенена перпера 3750.

Продаја ће се извршити у канцеларији капет. суда у Рсојевићима. За продају се одређују три рока: 23. септембра, други 23. октобра 1911. год. и трећи 23. јануара 1912. године. На први рок неће се непокретност продати испод процијенене вриједности, на другом хоће и ниже, али не испод $\frac{2}{3}$ процијенене вриједности, на трећем року непокретност ће се уступити понуђачу највише цијене.

Сваки лицитант дужан је положити јемство 10% од процијенене вриједности. Позивају се сви они, те имају на непокретност какво реално право, као и они, који имају право прече купње, да се пријаве суду прије почетка прве продаје.

Опис непокретности:

У „Кружак“ $\frac{1}{2}$ рало земље и ливаде; граници: од истока Ристо Чокетин, од запада Драго Радоњин и Гашо Јованов, од сјевера путем сеоским, од југа Перо Лукин и Гашо Јованов.

$\frac{1}{4}$ земље, једно рало ливаде и један лишњак, у ово спада $\frac{2}{4}$ земље и кућа, које се даје дужнику на име законитог; граници: од истока Бања Максимов, од запада Радоја Петкова и Церка Радоњина, од сјевера Гаша Лудашева, од југа пут.

У „Прибојевац“ један лишњак; граници: од истока Драго Радоњин, од запада Новак Лазаревић, од сјевера и југа Гаша Јованова.

У „Рупе“ $\frac{1}{4}$ земље и два лишњака; граници: од истока Радоје Петков и Илија Васков, од југа и запада Пера Лукина, од сјевера Гаша Јованова.

Под малу „Папрат“ један лишњак горе; граници: од истока Церка Радоњина, од запада Драга Радоњина, од сјевера пут, од југа Новице Лакића.

1 рало „Јаблан“ у четири комада; 1-ви комад граници: од истока и запада Гаша Јованова, од сјевера и југа комун; — 2-ги комад граници од свију страна комун; — 3-ћи комад граници: од истока, запада и југа комун, од сјевера Пера Лукина; — 4-ти комад граници: од истока Вучета Колев, од запада Драго Радоњин, од југа Першиша Малишин, од сјевера комун.

Број 127—29—1911. Рсојевићи, 10. августа 1011. год. Капетански Суд, капетан Ј. Војводић. Р. 339. бр. 693, 1,1

ОГЛАС

Јавна продаја непокретности Јована Агичина Головића из Озринића, извршиће се 15. децембра о. г.

Виђи оглас у 26. броју „Гласа Црногорца“ од о. г., у ком стоји, да је трећи рок 15. новембар, а треба да је 15. децембар, што се овим исправља.

К броју 274—45—1911. Озринићи, 17. августа 1911. Краљ. Капетански Суд, кап. Б. Петковић. Р. 57, бр. 701, 1,1

ОГЛАС

Ради наплате трошкова по пресуди Кр. Великог Суда од 27. маја ов. год., број 285—V—1911—73, износи се на јавну продају доље описана непокретност покојног Филипа С. Јовићевића из Ријечког-града, која је процијенена 2120 перпера.

Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог суда. За продају се одређују три рока: 1. октобра, 1. новембра 1911. и 1. марта 1912. год., од 8—12 и од 2—5 сати послје подне.

На првом року непокретност се неће уступити испод процијенене вриједности, а на другом року хоће и ниже, али не испод $\frac{2}{3}$ процијенене вриједности, на трећем року уступити се понуђачу највише цијене.

Лицитанти су дужни положити јемство 10% од процијенене вриједности.

Позивају се сви они, који на непокретност имају какво реално право, као и сви они, који имају право прече купње, да се пријаве суду прије прве продаје.

Опис непокретности:

1) у „Лазине“ један черек земље у два комада и више исте један листосјек горе; а граници: од истока Јоко С. Јовићевић, од запада пок. Машо Ј. Јовићевић, од сјевера Божо П. Јовићевић, од југа Видо Б. Јовићевић; које је процијенено перпера 650;

2) у „Разбоју“ један черек земље у једном комаду и више истог један листосјек горе; а граници: од истока и запада Јоко С. Јовићевић, од сјевера струшки поток, од југа Нико Б. Јовићевић; које је процијенено перпера 650;

3) у „Грабовику“ једно рало земље у два комада и при истој осредак; прво по рала граници: од истока и запада Јоко С. Јовићевић, од сјевера поток, од југа комуница; а друго по рала: од истока Јоко С. Јовићевић, од запада оф. Марко П. Јовићевић, од сјевера Нико Б. Јовићевић, од југа комуница; које је процијенено перпера 700; и

4) једна појата и око ње четири мурве, која граници: од истока сеоским путем, од запада, сјевера и југа Јоко С. Јовићевић; које је процијенена перпера 120.

Број 1202—119—1911. Ријека, 22. августа 1911. год. Општински Суд, Председник, капетан Петар Краљевић. Р. 320, бр. 712, 1,1

ОГЛАС

Јавна продаја непокретности Аса Стојанова Перовића, из Глизице извршиће се 19. децембра ов. год. у 3 сахата послје подне. Виђи „Објаву“ у 27 броју „Гласа Црногорца“.

Број 389—A—1911—288—1910. Доње Село 24. августа 1911. год. Краљ. Капетански Суд, кап. Н. Драговић. Р. 49, бр. 711, 1,1

ОГЛАС

Јавна продаја непокретности Мирка Агичина Головића из Озринића, извршиће се 15. децембра о. г.

Виђи оглас у 26. броју „Гласа Црногорца“ од о. г., у ком стоји, да је трећи рок 15. новембар, а треба 15. децембар, што се овим исправља.

К броју 293—46—1911. Озринићи 17. августа 1911. г. Краљ. Капетански Суд, кап. Б. Петковић. Р. 57, бр. 701, 1,1

ОГЛАС

Мило Р. Радовић, из Доње Мораче, сада налазећи се у „Seattle Wash.“ — Америци — изгубио је уложну књижицу Прве Никшићке Штедионице са улогом од перпера 998,40 пара.

С тога се позива онај, у чијим се рукама поменута књижица данас налази, да је у року до 1. октобра ове године пријави овоме суду; у противном, огласује се за неважећу, а реченом Радовићу издат ће се у дупликату друга књижица.

Број 3710—VI—1911—154. У Никшићу 24. августа, 1911. год. Краљ. Обласни Суд, председник М. Р. Марковић. Р. 87, бр. 709, 1,1

Приватни огласи

ЦРНОГОРСКА БАНКА НА ЦЕТИЊУ

ставља до знања свима својим акционарима III. IV. и V. кола, да је уплата акција отпочела од 1. јула т. год. и да се иста већ у велико врши, те са овим позива и оне акционаре, који још са уплатама нијесу отпочели, да приступе неодложној уплати, како не би подлегли плаћању затезне камате, чинећи им на знање да је сваком резервиран онолики број акција колико је који желио и уписао. П. н. бр. 660, 3,8

НА ЗНАЊЕ поштованом грађанству, да сам моју обућарску радионицу снабдио са: најбољим врстама разних кожа, свима врстама масти за чишћење обуће, осталим потребама за обућу и зимским руским чувеним *галочама*, које дајем умјереним цијенама. Поручбину извршујем брзо и солидно. Цетиње, 19. августа 1911. год. С поштовањем: Мило Радов Иванишевић. Р. 50, број 708, 1,2

КЊИЖАРА

Мартиновића и Иванишевића

НА ЦЕТИЊУ

потпуно је снабђена свима школским и ђачким потребама (*тражите каталог*). — Уибенике само *одобрене* набавља. Поручбине из унутрашњости тачно и одмах извршује.

Узевши под закуп

Књиговезачку Школу и Радионицу

прима на *довез* књиге, протоколе и др. израђујући их солидно и брзо *уз савим умјерене цијене*. П. н. бр. 417, 1,3

ОБЈАВА

Мој хотел у Никшићу на угледној пијаци издајем под закуп. За услове упитати.

Никшић, јула 1911.

П. н. бр. 646, 5,6 Миле Макриде.

НА ЗНАЊЕ

Мој син Марко, стар 20 година, прије неђељу дана отумарао је некућ у свијет, без мога — или моје Фамилије — знања и одобрења.

Пошто је исти без нужде, против моје воље и могуће недозвољеним исправама пошао, то на основу чл. 696. Општ. Имов. Законика извјештавам свакога, да ја нећу никоме одговарати, ако би Марко учинио каквих дугова, пошто је и до сад свој дан истрошио и просуо својим првашњим тумарањем. Улцињ — (Братица). Р. 76, бр. 697, 2,3 Петар Лека Добрезовић.

НА ЗНАЊЕ. Част ми је извијестити поштовану господу трговце, да сам овлашћени заступник Бар и Улцињ осигуравајућих друштва „Бенерале“ — Трст и „Фонциере“ у Б. Пешти искључиво за све врсте осигуране робе, које би се као такве оштетиле — аварирале, у којем случају г. трговци нека се изволе потписом обратити. За брзојаве Пици — Улцињ. С поштовањем: Никола Пици. Р. 56, бр. 705, 1,1

КУЋА у катунској улици бр. 80. тако звана „Бирарија“, издаје се под офит, од 1. октобра текуће године. Цетиње, 19. авгус. 1611. Обратити се Р. 25, бр. 700, 1,3 Боку Пјетри

ЈАВНА ЗАХВАЛНОСТ

Под утиском неизмјерне жалости за нашим никад незаборављеним сином, од- носно мужем, оцем и братом

† Ђуром С. Иванишевићем

који се послје двомјесечног боловања од тјелесне повреде добивене приликом неке експлозије у једном рудокопу у Seattle — Washington-у, Сјеверној Америци 21. јула (3. августа) о. г., у 29. години свога живота пресели у вјечност, сма-трамо за особиту дужност овим путем братски и пријатељски захвалити г. г. Вуку и Петру Л. Дели с друштвом, који су се око милог нам покојника, како приликом његова боловања, тако и приликом смрти и погребна братски заузимали, а о смрти телеграфски нас извијестили. И ако одаљен од своје породице пријатеља и познаника у туђем далеком свијету, ипак се покојник ето нашао међу својим племеницима — својом браћом, који не пожалише труда, да му даду посљедњу његову, да га братски и по нашем обичају допрате и у вјечној кући сахране.

Много смо захвални: руском мјесном свештенику, који је над покојником по хришћанском обреду опијело извршио и матери га земљи предао; Црногорцима, Херцеговцима и Приморцима, који су често и у великом броју нашег непрежаљеног покојника за вријеме његова боловања у главној болници походили, смрти и погребу његову присуствовали, те спровод увеличали.

Веома смо ганути особитим саучешћем, које нам је на глас тужне вијести, коју из Америке добисмо 26. јула о. г., узакато од стране грађанства обојег пола вароши Цетиња и чиновништва у опште, Бајица и наше браће Доњокрајца, те им за то остајемо најискреније и вјечито благодарни.

Братска и пријатељска хвала: Добрљанима, Љуботињанима, Црмичанима и Очинићима, који такође на глас смрти нашег незаборављеног Ђура у онако великом броју похиташе да нам изјаве своје саучешће.

Искрено захваљујемо кумовима, пријатељима и познаницима, који нам саучешће телеграфски и писмено изразеше.

Још једном наша најсрдачнија хвала свима и свакоме, ко нам ма којим било путем саучешће указа у овој нашој превеликој жалости — тешком удару судбине, који за навијек у далекој туђини за- копа жељног и милог нам покојника.

Доњи-Крај, 24. августа 1911.

Ожалошћени: отац **Саво**; супруга **Анђе**; кћер **Босилка**; браћа: **Ристо** и **Јоко**; снаха **Стане**; сестре: **Киће**, **Стане** и **Маре**, с осталом родбином. Р. 327, број 704, 1,1

БЛАГОДАРНОСТ

Приликом смрти нашег никад незаборављеног мужа, односно свекра и дједа

† Сава Ф. Краљевића

који се послје дужег и тешког боловања 2. ов. мј. у 65 год. свога живота пресели у вјечност, — сматрамо за особиту дужност овим изјавити нашу доживотну благодарност: Ђеговом Краљ. Височанству Књазу-Пресолонашљеднику, Њ. Њ. Кр. Кр. Височанствима Књазу Мирку и Књагини Наталији на изјављеном саучешћу, чиме су нам у многостругу тугу ублажили за милим нам покојником.

Неизмјерна хвала г. г. војводи Илији Пламенцу, сердару Ј. Вукотићу, министру војном, генерал-ађутанту бригад. М. Мартиновићу, Н. Татару, обласном управитељу, перјаничким официрима: кап. Вуку Вукотићу и п.поруч. М. Попонићу, Ј. Магуљану, инжињеру, — на брзојавним саучешћима.

Срдачна хвала свештеницима Илији Ђурашковићу и Станку Вукмировићу, који над покојником опијело извршише и до вјечне га куће испратише.

Догробно смо благодарни г. г. бригадиру серд. Нику Кусовцу, командирима Ђузи Ђурашковићу, сердару Ј. Јовићевићу и Перши Вујковићу, који на челу са својим племеницима у оноликом броју похиташе, покојника братски ожалише и до вјечне куће испратише и нама тиме тугу ублажише.

Понаособ хвала нашој браћи и пријатељима из: Подгорице, Сеода, Цељина, Улића, Добрекупе, Овечића, Љуботиња, вароши Ријеке и околине јој, Лујеве, Метериза, Хрваша, Друшића, Додоша и Жаблака, — који на глас смрти покојникове у великом броју дођоше и онако га братски ожалише.

Хвала г. Владимиру Пејовићу, секретару Државног Савјета, који се на гробу са покојником врло дирљивим говором опрости.

Хвала свима оним, који нам било писмено, било телеграфично саучешће изјавише.

Још једном нек је свима и свакоме наша доживотна благодарност. Друшићи, 24. августа 1911. год. Ожалошћени: супруга **Иве**; снаха **Стаке**; унук **Ђоко**, са осталом родбином. Р. 260, број 713, 1,1